

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 22/04-83

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 24. augusta 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť P. O., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. B. J., S. Ľ., ktorou namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1238/90, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo P. O. na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1238/90 porušené bolo.

2. P. O. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Poprad povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti P. O. nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 7. februára 2003 doručené podanie, ktoré bolo doplnené podaniami doručenými 14. marca 2003, 15. apríla 2003, 7. júla 2003, 31. júla 2003, 22. augusta 2003 a 14. októbra 2003, P. O., bytom B. (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. J., S. Ľ., ktorou namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1238/90. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení vyššie uvedeného práva nečinnosťou okresného súdu a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2004 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ju uznesením č. k. III. ÚS 22/04-38 prijal na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na výzvu ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním doručeným ústavnému súdu 29. apríla 2004. Vo vyjadrení k sťažnosti žiadal, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľa nevyhovel. Ďalej uviedol chronológiu jednotlivých úkonov a poukázal na to, že primeraná dĺžka konania sa posudzuje vždy s prihliadnutím na okolnosti konkrétnej veci. Okresný súd zastáva názor, že dĺžka konania, aj keď spor prebieha viac ako 10 rokov, zodpovedá konkrétnym podmienkam prípadu. Okresný súd si osvojil dôvody týkajúce sa relevantného domáceho práva, kritérií vzťahujúcich sa na podstatu veci, ako aj postupu strán v konaní, uvedené v písomnom stanovisku vlády

Slovenskej republiky k prijateľnosti a obsahu sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal Európskemu súdu pre ľudské práva.

Okrem toho uviedol, že sťažovateľ ako odporca v konaní pred okresným súdom svojimi podaniami v priebehu konania spochybňoval výšku spoluvlastníckych podielov, v súvislosti s čím boli na okresnom súde vedené ďalšie konania, ktoré mohli mať význam pre prejednávajúcu vec a v ktorých sťažovateľ nebol úspešný. Sťažovateľ nedôvodne namietal predpojatosť zákonného sudcu a súdu predkladal ďalšie podania, ktoré sa podľa svojho obsahu vyznačovali nepresnosťami a nezrozumiteľnosťou. Sťažovateľ svoje tvrdenia nikdy nedoložil novými dôkazmi, a preto súd musel sám vykonať dokazovanie s odkazom na ustanovenie § 122 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Zo strany navrhovateľov taktiež neboli predkladané návrhy na doplnenie dokazovania, a to jednak z dôvodu ich záujmu vyporiadať vec mimosúdnou cestou podľa výšky spoluvlastníckych podielov a jednak vzhľadom na ich postoj, keď sami v priebehu konania zobrali späť návrh na jeho začatie, avšak neúspešne. Vo veci boli nariadené viaceré znalecké posudky, tak za účelom zistenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti, ako aj za účelom možného reálneho rozdelenia veci. Dĺžku konania nepriaznivo ovplyvnila práceneschopnosť znalca Ing. J. Z., čo je možné považovať za objektívny dôvod nespracovania posudku v súdom stanovenej lehote. Konanie muselo byť viackrát prerušené, a to jednak z dôvodu, že na okresnom súde sa viedlo iné konanie, ktoré mohlo mať význam pre rozhodnutie v predmetnej veci, jednak z dôvodu úmrtia jedného z navrhovateľov. Časť konania bola vedená z dôvodu využitia opravných prostriedkov účastníkmi konania na súde druhého stupňa.

Na záver vyjadrenia predseda okresného súdu poukázal na to, že rozsudok okresného súdu vo veci samej nadobudol právoplatnosť v čase pred prijatím sťažnosti na ďalšie konanie, ako aj v čase, keď samotná sťažnosť vzhľadom na jej obsah nebola úplnou. Preto zo správania sťažovateľa je možné konštatovať určitú účelovosť. Návrh sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia je nedôvodný jednak z dôvodu, že v časti bola sťažnosť odmietnutá pre nedostatok právomoci, a ďalej preto, že na priznanie finančného zadosťučinenia nie sú zákonné dôvody.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, vyjadrenia predsedu okresného súdu a hlavne spisu okresného súdu sp. zn. 13 C 1238/90 zistil nasledovný priebeh a stav konania.

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 1238/90 prebiehalo na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 1990, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 992/80 z 15. mája 1987 a Krajského súdu v Košiciach z 9. októbra 1987 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ bol v tomto konaní odporcom. Predmetom konania bol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedený na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 992/80.

Ústavný súd preskúmaval uvedené konanie až od 17. marca 1993, pretože ako vyplýva z výroku rozhodnutia, sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1238/90 v období od 21. júla 1990 do 16. marca 1993 odmietol pre nedostatok svojej právomoci. Ústavný súd pri rozhodovaní vychádzal z doterajšej svojej judikatúry (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, III. ÚS 92/01), z ktorej vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu iba pred porušením základných práv a slobôd, ku ktorým došlo na území Slovenskej republiky po nadobudnutí platnosti dohovoru pre bývalú Českú a Slovenskú Federatívnu republiku, v ktorom je namietané právo zakotvené, a po jeho vzniku (17. marca 1993).

Konanie vo vyššie uvedenej veci bolo na základe uznesenia okresného súdu č. k. 13 C 1238/90-28 z 5. júna 1991 prerušené do skončenia občianskoprávnej veci vedenej pod sp. zn. 9 C 280/91, ktorej predmetom bol návrh na zrušenie darovacej zmluvy z dôvodu jej absolútnej neplatnosti. Ak by odporcovia mali v konaní úspech, zmenila by sa výška spoluvlastníckych podielov, ktoré boli predmetom sporu. Vec vedená pod sp. zn. 9 C 280/91 bola ukončená 11. apríla 1994.

Dňa 18. mája 1994 sa konalo pojednávanie, na ktorom navrhovatelia oznámili, že berú žalobu späť a žiadajú konanie zastaviť. Odporca P. O. predložil súdu darovaciu zmluvu z 5. októbra 1983, z ktorej okresný súd zistil, že odporcovia v 1., 2. a 4. rade darovali predmetné spoluvlastnícke podiely odporcovi v 3. rade. Odporcovia v 1., 2. a 4. rade súhlasili so zastavením konania, pretože sa už necítili podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti a nie sú v spore pasívne legitimovaní. Odporca v 3. rade P. O. nesúhlasil so zastavením konania. Okresný súd zastavil konanie voči odporcom J. O., A. D., J. R. a nepripustil späťvzatie žaloby voči odporcovi v 3. rade, voči ktorému konanie nezastavil.

Dňa 23. februára 1995 sa uskutočnila ohliadka nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. Batizovce - domu č. 153. Okresný súd 23. februára 1995 žiadal Obecný úrad Batizovce o podanie správy, či v zadnej časti nehnuteľnosti je možné vyčleniť stavebný pozemok a či stodola nachádzajúca sa na parcele č. 116/2 je určená na demoláciu. Dňa 16. marca 1995 bolo okresnému súdu doručené stanovisko Obecného úradu Batizovce. Na okresný súd sa 10. marca 1995 dostavila bez predvolania I. R., ktorá uviedla, že kúpnu zmluvou z 30. septembra 1993 navrhovatelia previedli celú nehnuteľnosť na ňu a jej manžela J. R., a preto chcela byť osobne prítomná pri ohliadke nehnuteľnosti, ktorú vykonal súd 23. februára 1995.

Dňa 23. marca 1995 okresný súd žiadal o zaslanie listu vlastníctva od Katastrálneho úradu v Poprade. Listom z 24. júla 1995 okresný súd urgoval zaslanie listu vlastníctva. Listom, ktorý bol Katastrálnemu úradu v Poprade doručený 25. septembra 1995, predsedníčka senátu znova žiadala o vydanie listu vlastníctva. List vlastníctva bol okresnému súdu predložený 12. decembra 1995.

Dňa 22. februára 1996 bolo doručené odvolanie P. O. proti rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 1238/90-57 o zastavení konania. P. O. vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu. Listom, ktorý bol okresnému súdu doručený 15. mája 1997, Krajský súd v Košiciach oznámil okresnému súdu, že mu vracia spis bez rozhodnutia o podanom odvolaní, pretože odvolateľ súčasne vzniesol námietku zaujatosti sudcov. Krajský súd

v Košiciach zároveň žiadal okresný súd, aby predvolal odvolateľa za účelom preskúmania, či namieta zaujatosť všetkých sudcov alebo len niektorých, a zistenia konkrétnejších dôvodov ich zaujatosti, ako aj či namieta aj zaujatosť sudcov Krajského súdu v Košiciach, poprípade ktorých a z akých dôvodov. Dňa 13. júna 1997 a 23. júna 1997 boli okresnému súdu doručené ťažko zrozumiteľné podania sťažovateľa, v ktorých obviňuje sudcov okresného súdu z justičných podvodov a klamstiev a v prvom podaní oznamuje, že trvá na pôvodnej výpovedi. Dňa 4. júla 1997 sa na základe predvolania dostavil na okresný súd sťažovateľ, ktorý upresnil, voči ktorým sudcom okresného súdu vznáša námietku zaujatosti, a uviedol, že nenamieta sudcov Krajského súdu v Košiciach. V spise sa nachádzajú vyjadrenia sudcov JUDr. M. K., JUDr. A. R., JUDr. J. S. a JUDr. M. T. k námietke zaujatosti. Dňa 15. júla 1997 bol spis vrátený Krajskému súdu v Košiciach na odvolacie konanie. Dňa 17. septembra 1997 sťažovateľ žiadal Krajský súd v Košiciach o urýchlené vydanie rozhodnutia v konaní sp. zn. 13 C 1238/90. Krajský súd v Košiciach na pojednávaní, ktoré sa konalo 23. októbra 1997, vylúčil z prejednávania a rozhodovania v uvedenej veci JUDr. M. K. a rozhodol, že JUDr. A. R., JUDr. J. S. a JUDr. M. T. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Uznesením č. k. 14 Co 140/96-86 z 23. októbra 1997 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 13. januára 1998 vzniesol námietku zaujatosti predseda senátu JUDr. F. Z., ktorému bola vec pridelená po JUDr. M. K.. Krajský súd v Košiciach 5. februára 1998 rozhodol, že sudca okresného súdu JUDr. F. Z. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Okresný súd listom zo 17. apríla 1998 vyzval odporcov na doplnenie dôkazov v lehote 20 dní. Dňa 28. apríla 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie A. D., ktorá opakovane požadovala reálne rozdelenie spoluvlastníctva, a nie zrušenie spoluvlastníctva.

Dňa 21. októbra 1998 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti obidvoch navrhovateľov na pojednávaniach na okresnom súde z dôvodu choroby. Zároveň navrhovatelia vyjadrili svoj návrh darovať pozemok o výmere 320 m² P. O. alebo odkúpiť od neho predmetnú časť pozemku.

Na pojednávaní 26. októbra 1998 odporca opakovane spochybnil spoluvlastnícky podiel navrhovateľov, ktorý získali darovaním od starej mamy a o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté v konaní sp. zn. 9 C 280/91. Požadoval, aby súd neakceptoval túto darovaciu zmluvu, a tým aj právoplatné rozhodnutie okresného súdu, a tvrdil, že by takto získal rovnaký podiel ako navrhovatelia a z toho stavu vychádzal aj pri svojich požiadavkách týkajúcich sa reálneho delenia nehnuteľnosti. Okresný súd listom z 28. októbra 1998 vyzval navrhovateľov, aby sa vyjadrili, či súhlasia s vyporiadaním podielového spoluvlastníctva podľa návrhu odporcu predneseného na pojednávaní 26. októbra 1998. Okresný súd listom z 18. januára 1999 urgoval vyjadrenie navrhovateľov a zároveň vyzval odporcu, aby oznámil okresnému súdu, ktoré spoluvlastnícke podiely k predmetnej nehnuteľnosti boli naňho prevedené, a vyzval aj katastrálny odbor Okresného úradu Poprad na zaslanie informácie, či okrem darovacej zmluvy z 5. októbra 1983 jeho súrodenci a J. R. previedli na neho spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam. Dňa 5. februára 1999 okresný súd urgoval katastrálny odbor Okresného úradu Poprad, aby podal správu, o ktorú požiadal 18. januára 1999, a zároveň žiadal aj odporcov o podanie správy.

Na pojednávaní 9. marca 1999 zástupca navrhovateľov uviedol, že je ochotný pristúpiť k dohode ohľadne vyporiadania podielového spoluvlastníctva s tým, že k vyporiadaniu by došlo tak, že súd prikáže do vlastníctva odporcu parcelu č. 116/3 vo výmere 457 m² (podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odporcovi patrí 280 m²), ostatné parcely by sa stali výlučným vlastníctvom navrhovateľov. Odporca však požadoval polovicu výmery všetkých nehnuteľností, v opačnom prípade požadoval, aby vec bola prikázaná súdu do iného kraja, a zároveň sa vyjadril k darovacej zmluve z roku 1983, ktorou mu J. R., J. O., A. D. a A. O. darovali svoje spoluvlastnícke podiely k parcelám č. 116/2 a 116/3. Odporca uviedol, že spoluvlastnícke podiely k ďalším predmetným parcelám č. 116/1 a 116/4 mu boli darované neskôr, ale tieto úkony neboli zaregistrované na štátnom notárstve, pretože JUDr. P., bývalá štátna notárka, bola voči nim hrubo predpojatá, pojednávanie bolo odročené za účelom doplnenia dokazovania.

Na pojednávaní 13. apríla 1999 boli vypočutí účastníci konania. Dňa 26. apríla 1999 sa konalo ďalšie pojednávanie, ktoré však bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Okresný súd uznesením č. k. 13 C 1238/90-153 z 8. júna 1999 nariadil znalecké dokazovanie z odboru geodézie a kartografie. Znaleckým dokazovaním poveril znalca Ing. L. T. Dňa 29. septembra 1999 okresný súd vyzval znalca Ing. L. T., aby obratom zaslal znalecký posudok, prípadne správu o stave jeho spracovania. Dňa 17. novembra 1999 bolo Krajskému súdu v Košiciach postúpené podanie sťažovateľa, ktorým urguje konanie a poukazuje na prieťahy pri vypracovaní znaleckého posudku. Dňa 26. novembra 1999 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že jeho sťažnosť bola postúpená Krajskému súdu v Košiciach na vybavenie, a zároveň ho poučil, že ak svojím podaním žiadal o poskytnutie informácie, tak súd vyzval znalca, aby oznámil dôvody, pre ktoré vo veci nekoná, a ak chce, aby jeho podanie bolo prešetrené ako sťažnosť, má to oznámiť súdu do 5 dní. Dňa 3. decembra 1999 znalec oznámil súdu, že z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti nevypracoval znalecký posudok a navrhuje jeho vypracovanie v jarných mesiacoch, keď nebude v danej lokalite sneh. Okresný súd listom zo 6. decembra 1999 oznámil znalcovi, že mu na základe jeho žiadosti nepredĺži lehotu na spracovanie znaleckého posudku, a uložil mu lehotu na jeho vypracovanie do 31. decembra 1999 a zároveň 10-dňovú lehotu na odpoveď, či akceptuje uvedené podmienky. Dňa 20. decembra 1999 znalec oznámil súdu, že nemôže dodržať ani novú lehotu. Okresný súd uznesením č. k. 13 C 1238/90–163 z 10. januára 2000 odvolal zo znaleckého dokazovania ustanoveného znalca a poveril vypracovaním znaleckého posudku znalca J. P. Novo poverený znalec 19. januára 2000 žiadal okresný súd, aby bol odvolaný z vyhotovenia znaleckého posudku z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti. Okresný súd uznesením z 25. februára 2000 odvolal zo znaleckého dokazovania J. P. a ustanovil za znalca Ing. J. Z. Dňa 3. marca 2000 Ing. J. Z. oznámil súdu, že súhlasí s ustanovením za znalca, a zároveň uviedol, že s jeho spracovaním môže začať, až keď v danej lokalite nebude sneh. Okresný súd 24. novembra 2000 vyzval znalca, aby súdu oznámil, prečo doteraz nebol vypracovaný znalecký posudok, ktorý mal byť spracovaný v lehote 90 dní. Okresný súd 18. januára 2001 odvolal zo znaleckého dokazovania znalca Ing. J. Z. a znaleckým dokazovaním poveril znova znalca Ing. L. T. Okresný súd listom z 18. januára 2001 navrhol Krajskému súdu v Prešove po prešetrení vyčiarknuť zo zoznamu znalcov znalca Ing. J. Z. Dňa 28. mája 2001

bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok. Okresný súd 5. júna 2001 vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku. Dňa 18. júna 2001 bolo súdu doručené vyjadrenie P. O.

Dňa 13. augusta 2001 bola okresnému súdu doručená žiadosť J. R. o odročenie pojednávania v danej veci z dôvodu úmrtia O. O. a že dedičské konanie ešte nie je ukončené. Okresný súd listom zo 17. augusta 2001 podal správu predsedovi Krajského súdu v Prešove o priebehu konania. Dňa 28. augusta 2001 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu zistenia dedičov po nebohom O. O. a súd mal posúdiť, či vzhľadom na jeho úmrtie bude vo veci ďalej konať alebo konanie preruší. Okresný súd 13. septembra 2001 vyžiadal od Matričného úradu Svit úmrtný list O. O., ktorý mu bol doručený 28. septembra 2001. Okresný súd uznesením zo 4. októbra 2001 konanie prerušil. Dňa 24. januára 2002 okresný súd žiadal notára JUDr. Š. S. o prednostné prejednanie dedičskej veci za účelom možného urýchleného ukončenia civilného sporu. Dedičské konanie bolo ukončené 28. mája 2002.

Dňa 25. júla 2002 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonomika a stavebníctvo, odvetvia oceňovanie nehnuteľností, v lehote 60 dní. Znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 14. februára 2003. Dňa 24. februára 2003 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku. Posledné pojednávanie vo veci sa konalo 26. mája 2003, ktoré bolo odročené na 29. máj 2003 za účelom vyhlásenia rozsudku. Rozsudok bol vyhlásený 29. mája 2003. Dňa 7. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu P. O. voči rozsudku. Okresný súd listom zo 6. augusta 2003 žiadal odporcu, aby odvolanie doplnil v súlade s ustanovením § 205 Občianskeho súdneho poriadku v lehote 15 dní. Rozsudok o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva účastníkov v merite veci nadobudol právoplatnosť 18. júla 2003. Proti časti rozsudku týkajúcej sa uloženia povinnosti uhradiť trovy štátu podal odporca odvolanie. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 2 Co 365/03-298 z 30. marca 2004 potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách štátu.

III.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Vzhľadom na to, že ústavný súd si osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevidí v obsahu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zásadnú odlišnosť. Preto aj pri rozhodovaní o sťažnosti, v ktorej je namietané iba porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vychádza z doterajšej konštantnej judikatúry a otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a obdobne aj právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 55/98/, III. ÚS 17/02, I. ÚS 28/01).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť vecí“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu veci, pričom na základe týchto hľadísk konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva hodnotí v danom prípade ako konanie, ktoré sa vyznačovalo osobitnou zložitosťou zakladajúcou dôvod pre mimoriadne dlhý procesný postup pri rozhodovaní v merite veci.

Pri hodnotení podľa kritéria „správanie účastníkov“ je potrebné vysloviť záver, že správanie sťažovateľa mohlo prispieť k zdĺhavosti konania, ale nie k zbytočným priet'ahom. Je pravdou, že jeho podania neboli vždy dostatočne zrozumiteľné a presné a vyjadrenia smerujúce voči jednotlivým sudcom okresného súdu boli dôvodom na vznesenie námietky zaujatosti a rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach o vylúčení JUDr. M. K. z prejednávania a rozhodovania v uvedenej veci. Samotnú dĺžku konania v danom prípade ovplyvnilo aj prerušenie konania, a to ako na základe návrhu sťažovateľa, tak aj návrhu navrhovateľov. Podľa právneho názoru ústavného súdu vysloveného v skorších

rozhodnutiach využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi (Občiansky súdny poriadok) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (I. ÚS 31/01). Ústavný súd pri posudzovaní celkovej dĺžky zbytočných prieťahov nebral do úvahy obdobia, v ktorých k zdĺhavosti konania prispeli samotní účastníci konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní toho, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu označeného základného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to tak v dôsledku jeho nečinnosti, ako aj nesprávneho postupu.

Ako obdobie nečinnosti hodnotil ústavný súd obdobie od 18. mája 1994 do 23. februára 1995 a od 17. apríla 1998 do 26. októbra 1998, keď okresný súd neurobil žiaden úkon vedúci k ukončeniu konania.

Pri uplatňovaní tretieho hodnotiaceho kritéria bral ústavný súd do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným prieťahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. „Aj nesprávna činnosť štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ak činnosť štátneho orgánu nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty ohľadne tých práv, kvôli ktorým sa osoba obrátila na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol“ (II. ÚS 33/99, podobne II. ÚS 64/99, II. ÚS 67/2001). Ako nesprávnu činnosť súdu ústavný súd vyhodnotil postup okresného súdu pri vyžiadaní listu vlastníctva od Katastrálneho úradu v Poprade, Správy katastra Poprad, ktorý bol okresnému súdu aj napriek urgenciám doručený až po uplynutí 9 mesiacov, a v tomto období okresný súd vo veci vôbec nekonal. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania ústavný súd postup okresného súdu neakceptoval a poukazuje na to, že v danom prípade mal byť dôraznejší. Okresný súd mohol voči

Katastrálnemu úradu v Poprade, Správe katastra Poprad, uplatniť aj poriadkové opatrenie podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku.

Pokiaľ ide o celkové obdobie znaleckého dokazovania od 8. júna 1999, keď okresný súd ustanovil prvého znalca, do 28. mája 2001, keď v poradí štvrtý znalec vyhotovil znalecký posudok a doručil ho súdu, ktoré je vzhľadom na predmet konania neúnosne dlhé, okresný súd vyvíjal úsilie pri odstraňovaní pasivity poverených znalcov. Urgoval vypracovanie znaleckých posudkov, odvolával jednotlivých znalcov a v poradí tretieho znalca navrhol Krajskému súdu v Košiciach vyčiarknuť zo zoznamu znalcov. Z naznačených aktivít okresného súdu za zisťované obdobie vyplýva, že netoleroval pasivitu znalcov, a preto ústavný súd celé toto obdobie nehodnotil ako súčasť postupu súdu, ktorý spôsobil zbytočné priesťahy vo veci. Vyššie uvedené skutočnosti však ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení sťažovateľa.

Ústavný súd v danom prípade celkovú dĺžku konania (teda od začiatku konania v roku 1990) hodnotí ako neprimeranú vo vzťahu k predmetu sporu. Ústavný súd preskúmaval priebeh konania od roku 1993 a v rámci tohto konania sa okresný súd dopustil zbytočných priesťahov trvajúcich najmenej 23 mesiacov, ktoré zapríčinil jednak svojou úplnou nečinnosťou a tiež nesprávnou činnosťou v konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v predmetnom občianskoprávnom konaní, tak ako ho garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov. Vzhľadom na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 1238/90 došlo v čase od začatia konania do rozhodnutia ústavného súdu k právoplatnému rozhodnutiu v merite veci, ústavný súd už neprikazoval konať v danej veci.

Sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal, aby ústavný súd okrem vyslovenia porušenia označeného základného práva mu priznal finančné zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk. Primerané finančné zadosťučinenie neodôvodnil, preto ho predseda senátu na ústnom pojednávaní vyzval, aby tak urobil.

Právny zástupca sťažovateľa sa vyjadril na pojednávaní aj k požadovanej výške primeraného finančného zadosťučinenia a odôvodnil ju tým, že konanie v súhrne prebiehalo od roku 1980, avšak pre ústavný súd je právne relevantné až od roku 1993. V priebehu celého konania sťažovateľ žil v strese, čo sa prejavilo na jeho zdravotnom stave. Spor a predovšetkým dĺžka konania sa odrazili aj na rozvrátení rodiny sťažovateľa a taktiež v tomto čase bol obmedzený výkon jeho vlastníckeho práva.

Pokiaľ ide o trovy právneho zastúpenia, právny zástupca sťažovateľa na ústnom pojednávaní prehlásil, že trovy právneho zastúpenia si neuplatňuje.

Článok 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa ods. 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Na základe § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde: „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.“ Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Hoci ústavný súd rozhodol o porušení základného práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v označenom súdnom konaní, v danom prípade to nemožno považovať za dostatočné, a preto ústavný súd priznal sťažovateľovi aj primerané finančné zadosťučinenie. Vzhľadom na celkovú dobu konania okresného súdu, na rozsah zbytočných prietahov v jej rámci, berúc do úvahy tiež konkrétne okolnosti prípadu, možno sumu 30 000 Sk považovať za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, aplikovaných na fakty prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie prípadná náhrada škody.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2004